

Kako su poljoprivrednici pobedili vladu Indije: Godina protesta pokazuje efikasnost horizontalnog organizovanja i direktne akcije

Veoma zanimljiva analiza sukoba između poljoprivrednika i ultra desničarske vlade premijera Narendre Modija, karaktera pokreta koji su poljoprivrednici pokrenuli i sredstava pomoću kojih su pobedili državu.

Poljoprivrednici u Indiji odneli su istorijsku pobjedu protiv državnih pokušaja privatizacije poljoprivrednog sektora u interesu korporativne eksploatacije. Autoritarna desničarska vlada partije Bharatiia Janata (BJP) predvođena premijerom Narendrom Modijem konačno je morala da se pokloni pred protestima poljoprivrednika, prihvatajući zahtev da se ukinu [tri anti-zemljoradnička zakona](#). Uspeh jednogodišnje borbe poljoprivrednika pokazuje da horizontalni, samoorganizovani, decentralizovani pokreti mogu uključiti stotine hiljada ljudi – da mogu da istraju protiv ogromnih prepreka – i da mogu da trijumfuju čak i protiv agresivnih autoritarnih režima.

Ni korporativna medijska propaganda, ni državna represija, ni napadi privatnih batinaša nisu uspjeli da suzbiju proteste poljoprivrednika. Ovi protesti su postali jedan od najvećih anti-korporativnih i anti-državnih masovnih pokreta u svetu, identifikujući vezu između korporacija i vlade kao neprijatelja slobode, blagostanja i samoopredeljenja ogromne većine stanovništva Indije. Čak i kada je parlamentarna opozicija slaba u odnosu na vladajući režim, pravosuđe ćuti o nepravdama sa kojima se ljudi suočavaju, a birokratija služi ugnjetačima da pripreme put za više eksploatacije, masovni

pokreti mogu pronaći način da pobeđu ove sisteme represije i izrabljivanja.

Veliki protestni pokret

Poljoprivrednici su uspeli da istraju u masovnim protestima iz meseca u mesec suočeni sa velikim preprekama iz dva razloga: samoorganizacija i decentralizacija. Nijedan lider nije upravljao protestima; sve odluke donošene su na sastancima na kojima su učestvovali svi sindikati poljoprivrednika. Učešće žena i radnika bez-zemljaša doprinelo je tome, rešavajući njihove brige i stvarajući ujedinjeni front koji preseca uobičajene linije grupisanja indijskog društva. Ovo je zauzvrat podstaklo rasprave o kastama i rodnoj diskriminaciji koja preovladava u indijskom društvu, drugim antisocijalnim zakonima kao što je [Ukidanje člana 370](#) (kojim je uklonjena državnost Džamua i Kašmira), [demonetizacija](#), [Zakon o izmenama i dopunama državljanstva](#) (CAA), Pravilnik novog obrazovanja (NEP), [Procena uticaja na životnu sredinu](#) (EIA), [vrtoglavi rast privatizacije](#), [rastuće cene goriva](#) i osnovnih dobara, nezaposlenost i ekonomska kriza.

Borba protiv zakona o poljoprivredi brzo se pojavila kao borba protiv niza različitih oblika ugnjetavanja sa kojima se ljudi svakodnevno suočavaju u Indiji, dok su i demonstranti postajali svesniji drugih društvenih i političkih pitanja koja muče zemlju. To je dovelo do više kontrole i reakcije protiv policijskog nasilja, medijske propagande i nemara pravosuđa i do toga da demonstranti pozivaju političare i birokrate na odgovornost za svoje postupke.

Ovo se vidi na primeru odgovora na incident u Lakhimpur Kheri, kada je sin ministra BJP-a pregazio poljoprivrednike terencem; poljoprivrednici su naterali vladu BJP-a da podnese Prvi informativni izveštaj (FIR) i uhapsi krivca, uprkos jasnoj nameri vlade da to ne učini. Poljoprivrednici su takođe organizovali proteste protiv brutalnog policijskog nasilja usmerenog na radničke aktiviste Dalit Nodip Kaura i Šiv

Kumara. Izborili su smenu službenika IAS-a koji je naredio [lathi tužbu](#) protiv poljoprivrednika u Karnalu. Protestovali su protiv ubistva čoveka iz kaste Dalita (najniža kasta u Indiji), Lakbira Singa, od strane grupe Nihang Sika koji su tvrdili da je on oskrnavio svetu knjigu Sika – slučaj koji pokazuje kako se Dalit ljudi još uvek tretiraju u Indiji.

Occupy pokret na Indijski način

Metode koje su demonstranti koristili bile su bez presedana i revolucionarne. Poljoprivrednici su proteste počeli maršom do Delhija, gde su zauzeli obode grada, zaustavivši autoputeve. Rail Roko protesti (Zaustavimo vozove) su blokirali pruge, a poljoprivrednici su ulazili u zaustavljene vozove i objašnjavali putnicima zašto su ovi protesti značajni.

Demonstranti su ubrzi suočeni sa brutalnim državnim nasiljem; i vojne i policijske snage su pokušale da ih slome. Policija je upotrebila suzavac i vodene topove, raskopavala puteve, postavljala nizove barikada, koristila peščane barijere da zaustavi demonstrante. Tokom ovih protesta do sada je ubijeno preko 700 poljoprivrednika. Vlada je pokušala da razbije demonstrante isključivanjem vode, struje i interneta na lokacijama koje su poljoprivrednici zauzeli. Kao odgovor, poljoprivrednici su iz svojih sela doneli sve što im je bilo potrebno da bi preživeli na mestima protesta. Učesnici su organizovali masivne [langare](#), obezbeđujući hranu svim demonstrantima.

Policija i korporativni mediji funkcionisali su zajedno kao dva krila istog fronta prilikom napada na poljoprivrednike –

ali nisu mogli da ih pobede.

Malo po malo, ovi oblici samoorganizacije omogućili su uspostavljanje infrastrukture, uključujući šatore, mobilne punjače na solarnu energiju, vešeraj, biblioteku, medicinske punktove i stomatološku negu. Istovremeno, poljoprivrednici su pazili da ne dozvole da neka od opozicionih političkih partija prisvoji njihove proteste. Oni su odbili da podrže bilo koje političke lidere i [nijednom od njih nisu ponudili platformu sa koje bi mogli da preuzmu vođstvo](#). Mnogi demonstranti su izgubili poverenje u etablirane stranke, jer znaju da se političari okreću kako vetar duva. [Oni ne veruju političarima](#) koji tvrde da ih podržavaju protiv zakona o poljoprivrednim posedima, s obzirom da su ti isti političari podržavali druge represivne autoritarne zakone.

Poljoprivrednici su nastavili da blokiraju autoputeve oko Nju Delhija tokom oštrem zime, tokom letnjih meseci, pa čak i kroz smrtonosne talase pandemije. Pozivali su na štrajkove širom zemlje. Nisu odustajali, iako je desetina demonstranata umrlo od hladnoće, vrućine i pandemije COVID-19.

Živom rečju protiv korporativnih medija

Poljoprivrednici znaju da gotovo sve vladine politike diktiraju ogromni korporativni monopoli koji finansiraju vladajuću stranku. Oni su svoj napad usmerili na političare i birokrate, ali i protiv korporativnih imperija Mukeša Ambanija i Gautama Adanija, [najvećih indijskih milijardera](#). Oni su bili svesni pretnji koje ovi korporativni monopoli predstavljaju za njihovu egzistenciju, odbijajući da prihvate uveravanja „eksperata“ i „ekonomista“ koji su hvalili ove zakone kao politiku slobodnog tržišta koja će navodno „pomoći poljoprivrednicima“. Znali su da većina ovih „stručnjaka“ i „ekonomista“ nikada nije izašla iz svojih klimatizovanih kancelarija koje finansiraju profilerske korporacije da bi iz prve ruke naučili nešto o nijansama indijske poljoprivredne ekonomije. Oni znaju da ako se svi „vrhunski“ ekonomisti

Svetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) slažu da su Indiji potrebni novi zakoni o poljoprivrednim posedima, onda su to definitivno loše vesti. Pošto je indiskim tajkunima Ambaniju i Adaniju najviše odgovarao Zakon o poljoprivrednim posedima koji je donela vlada BJP, poljoprivrednici u Pendžabu i Harijani odlučili su se za bojkot mobilne mreže Jio u vlasništvu Ambanija, i prešli da koriste usluge njegovih rivala. Brojni telekomunikacioni tornjevi Jio-a i druga infrastruktura oštećeni su u Pendžabu. Poljoprivrednici su počeli da bojkotuju proizvode i usluge u vlasništvu kompanije Reliance, uključujući i benzinske pumpe.

U jednom trenutku, Vrhovni sud Indije je intervenisao da okonča sukob u između poljoprivrednika i vlade, naravno u korist vlade. Poljoprivrednici su bili nepokolebljivi i otvoreno su se suprotstavili odluci suda, tvrdeći da neće odustati od protesta ni da im sud to naloži, jer je to za njih pitanje života i smrti. Poljoprivrednici su izgubili veru u pravosudni sistem, pošto su videli da se presude Vrhovnog suda po pravilu donose u korist vlasti. Na kraju, Vrhovni sud je bio primoran da popusti, naloživši odlaganje sprovođenja zakona na 18 meseci.

Praktično svi mediji rerodukuju režimske narative – šireći lažnu propagandu protiv poljoprivrednika, nazivajući ih „halistancima“ (separatistička grupa u regionu Pendžaba) i „teroristima“, demonizirajući ih, infantilizujući njihove proteste i nazivajući ih „glupacima“. Korporativni mediji su namerno ignorisali vesti o rastu protesta. Ipak, ovo uopšte nije uspelo da omete protestni pokret. Učesnici su išli direktno od sela do sela u svakoj državi, organizujući zborove stotina i hiljada ljudi, na kojima su raspravljali o pitanjima koja se odnose na zakone o poljoprivrednim posedima i kako će oni negativno uticati na njihove živote, stavljajući ih na milost i nemilost kapitalističkim korporacijama. Oni koji su prisustvovali ovim skupovima bili su pozvani da u svojim selima i porodicama prenesu ono što su tu saznali. Ovi kanali

direktne komunikacije koji su dopirali do ljudi direktno na lokalnom nivou bili su mnogo jači od bilo koje propagande koju je vlada mogla da širi, čak i sa svim korporativnim medijima koji su joj bili na raspolaganju.

Fejsbuk i Instagram protiv poljoprivrednika

Kada su se poljoprivrednici krenuli da informacije šire društvenim mrežama, Fejsbuk i Instagram su pčeli da zabranjuju stranice poljoprivrednika zajedno sa drugim stranicama koje su kritikovale vladu. Tviter je uklonio više od 500 naloga koje su poljoprivrednici koristili da raspravljaju o zakonima. Fejsbuk je uklonio stranicu koja pripada Kisanu Ekta Morči, zvaničnom izvoru vesti iz protestnog pokreta; nakon masovne reakcije javnosti, međutim, bili su primorani da vrate stranicu.

Kada je Rijana tvitovala u znak podrške protestima indijskih poljoprivrednika, doprinoseći međunarodnoj solidarnosti i svesti o tome šta radi vlada Indije, režim je pokušao da umanjí štetu tako što je naterao svoje pošlusničke poznate ličnosti da reaguju na ovo i optužuju Rijanu da je deo

„međunarodne zavere“ za klevetu Indije.

Kako se vlast povinovala zahtevima naroda?

U svakoj indijskoj državi u kojoj je trebalo da se održe izbori – kao što je na primer Bengal, koji je BJP merkao godinama – poljoprivrednici su poslali svoje delegate da se direktno obrate ljudima kako bi objasnili prirodu zakona protiv poljoprivrednika i zamolili ih da ne glasaju za BJP. Ovo je dovelo do ogromnog gubitka BJP-a na izborima u više država. Predstojeći izbori u Utar Pradešu (UP), koji bi mogli da odluče o sudbini vladavine BJP-a u Indiji, dolaze u trenutku kada poljoprivrednici intenziviraju svoje proteste; planiraju se masovna okupljanja [širom Indije](#) za godišnjicu početka protesta, koji su počeli 26. novembra 2020. BJP na ovim izborima strahuje od protestnog pokreta poljoprivrednika, ali i od odgovora na katastrofalan neuspeh BJP u upravljanju drugim talasom pandemije COVID-19.

U pokušaju da smanji štetu, BJP je preduzeo korake da umiri seljake pre izbora; vlada nije imala izbora osim da se povinuje zahtevima poljoprivrednika. Poljoprivrednici su zauzeli stav da izjava premijera Modija nema nikakvu vrednost – da žele da parlament ukine zakon na svojoj sledećoj sednici, a protesti će se nastaviti do tada. Oni takođe žele da vlada obezbedi minimalnu cenu podrške za poljoprivredna dobra. Ova vlast, koja je bila ravnodušna prema zahtevima ljudi – koja je neprestano na neslaganje odgovarala brutalno, policijskim nasiljem i medijskiom propagandom – koja je bila rešena da izvrši privatizaciju po svaku cenu – poražena je i prinuđena da promeni pravac.

Ovo je najnoviji u nizu moćnih pokreta u Indiji. Protesti protiv diskriminatornog Zakona o izmenama i dopunama državljanstva (CAA) postavili su presedan na ovoj istoj liniji. Iako je ovaj zakon usvojen 11. decembra 2019. godine, prošle su dve godine, a vlada tek treba da utvrdi pravila za primenu zakona. Masovni protesti koji su izbili širom Indije

kao odgovor na taj čin mobilisali su učesnike iz svih slojeva društva; proteste su utemeljile muslimanke koje su pokrenule protestne okupacije širom zemlje. Na kraju, pandemija je primorala ljude da odustanu od protesta, ali vlada se i dalje plaši narodne reakcije ako pokušaju da sprovedu ovaj zakon. Kada se ljudi organizuju i dođu do svesti o moći koju zajedno mogu da imaju, nijedan autoritet ih ne može zaustaviti.

Anarhistički principi u akciji

Principi anarhizma – uključujući horizontalno i participativno donošenje odluka, decentralizaciju moći, solidarnost, uzajamnu pomoć i dobrovoljno udruživanje – svi su vidljivi u ovim protestima poljoprivrednika. Anarhisti koriste direktnu akciju, narušavajući hijerarhije i protestujući protiv nepravde, samoorganizujući svoje živote stvaranjem kontrainstitucija kao što su komune i nehijerarhijski kolektivi. Anarhisti nastoje da neguju anti-autoritaran odnos prema kolektivu, tako da svi mogu da imaju jednaku reč u svakoj odluci koja ih se tiče, teže konsenzusu među članovima grupe bez potrebe za vođom ili samoproklamovanom avangardom. Anarhisti se organizuju da zauzmu i povrate javne prostore u

akcijama u kojima se prepliću umetnost, poezija i muzika, kako bi izrazili anarhističke ideale. Okupacija prostora i objekata, kao i skvotiranje, neki su od načina da se povrati javni prostor od kapitalističkog tržišta ili autoritarne države; a služe i kao primeri direktne akcije.

Elemente svih ovih principa i praksi možemo pronaći u protestima indijskih poljoprivrednika – i to je razlog njihove čvrstine i uspeha. Ova pobeda razbija mit da je potreban centralizovani lanac komande sa vođama na vrhu i sledbenicima ispod njih, da bi organizovanje velikih razmera uspeo. Svi ovi protesti su bili bez vođe: sami učesnici su postigli konsenzus o pravcu delovanja koji treba slediti. Kada ljudi sami donose odluke i koordiniraju se jedni sa drugima u malim zajednicama, pružajući jedni drugima pomoć, to stvara najjače oblike kolektivne moći i solidarnosti.

Činjenica da su ovi protesti uspešni, mobilizujući toliko ljudi koji su se kolektivno organizovali i saradivali tako dugo, pokazuje nam da možemo da se samoorganizujemo i stvaramo zajednice bez spoljno nametnutih institucija – da nam ne trebaju autokratska birokratija i autoritarne vlade, koji koncentrišu vlast i tlače ljude. Ove proteste su prevashodno pokretale žene bez formalnog obrazovanja, siromašni poljoprivrednici i ljudi iz drugih marginalizovanih zajednica; zajedno su pokazali da mogu stvoriti zajednice koje su etičnije i egalitarnije od onih koje postoje među bogatima i visoko obrazovanim. Oni su pokazali da potlačeni i obespravljani mogu da se organizuju u zajednice uzajamne pomoći i direktnog donošenja odluka, eliminišući navodnu potrebu za prinudnim i hijerarhijskim sistemima upravljanja, koji postoje samo u interesu dominacije vladajuće klase.

Uspeh protesta indijskih poljoprivrednika nudi model od kojeg svi širom sveta mogu da uče – koji svi mi možemo da primenimo u našoj borbi protiv represivnih režima koji nas eksploatišu. Celi svet je svedok nove ere protesta i aktivizma u Indiji. Protesti poljoprivrednika treba da postanu svetionik

demokratije koji pokazuje kako možemo da pobedimo autoritarne režime.

Autor: Pranav Jeevan P, studentski aktivista koji završava doktorat na Indijskom Institutu za tehnologiju u Bombaju, koji se fokusira na pitanja zastupljenosti marginalizovanih kasta u visokoškolskim ustanovama u Indiji; aktivni učesnik protesta protiv Zakona o izmenama i dopunama državljanstva (ACA) od decembra 2019. do marta 2020. godine; i anarhista iz Indije koji radi sa pokretom protiv kasti Ambedkarit. Autor je učestvovao u timu koji na društvenim mrežama podržava proteste poljoprivrednika, pomažući da se direktno šire vesti sa protesta i da se stvara protestna umetnost.

Izvor: [Libcom](#)